



Finansira
Evropska unija



Švedska
Sverige

MONITORING IZVJEŠTAJ – NAPREDAK U IMPLEMENTACIJI AKTIVNOSTI

MAPA PUTA – POGLAVLJE 24: PRAVDA, SLOBODA, BEZBJEDNOST

Sadržaj

Uvod	3
1. Pregled dosadašnjih aktivnosti i zakonodavni okvir:	3
1.1. Pravda:	3
1.2. Sloboda:	4
1.3. Bezbjednost:	4
2. Ekonomski okvir i uticaj na "Pravda-Sloboda-Bezbjednost":	4
3. Politički okvir i uticaj na "Pravda-Sloboda-Bezbjednost":	5
4. Identifikacija izazova i potencijalnih rizika:.....	5
5. Preporuke za Buduće Djelovanje:	6
5.2. Sloboda:	6
5.3. Bezbjednost:	7
5.4. Ekonomski i politički aspekti:.....	7
6. Zaključak:	8
7. Potencijalni Rizici i Preporuke za Ublažavanje:.....	8
8. Zaključna Razmatranja:	11
Revidirani Akcioni plan za Mapu puta "Pravda-Sloboda-Bezbjednost" u Bosni i Hercegovini: Analiza, izmjene i prioriteti	12
1. Analiza postojećih ciljeva, aktivnosti i rokova:	12
2. Prijedlozi o izmjenama ciljeva, zakonodavstvu i drugim prioritetima:.....	12
3. Revidiranje aktivnosti koje nisu moguće:	13
4. Rezime novih izazova i prilika:	14
5. Zaključak i preporuke:.....	14

Uvod

Ovaj izvještaj predstavlja sveobuhvatni monitoring i evaluaciju mape puta "Pravda-Sloboda-Bezbjednost" u Bosni i Hercegovini (BiH), sa ciljem da se analizira napredak, identifikuju izazovi i pruže preporuke za buduće djelovanje. Mapa puta, kao strateški okvir, obuhvata ključne aspekte razvoja društva, od vladavine prava i zaštite ljudskih prava (Pravda) do slobode izražavanja, okupljanja i kretanja (Sloboda) i, konačno, bezbjednosti građana i države (Bezbjednost). Izvještaj će analizirati dosadašnje aktivnosti, razmatrati izmjene i promjene u zakonodavnom, ekonomskom i političkom okviru, te istaknuti potencijalne rizike koji mogu ugroziti napredak u ovim ključnim oblastima.

1. Pregled dosadašnjih aktivnosti i zakonodavni okvir:

Bosna i Hercegovina je, nakon potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma, prošla kroz dugotrajan proces tranzicije. U okviru mape puta "Pravda-Sloboda-Bezbjednost", značajne aktivnosti su preduzete u cilju izgradnje institucija, uspostavljanja vladavine prava i jačanja demokratskih procesa. Zakonodavni okvir je doživio brojne izmjene i dopune, sa ciljem usklađivanja sa evropskim standardima i rješavanja specifičnih problema u BiH.

1.1. Pravda:

- **Reforme pravosuđa:** Uspostavljene su brojne agencije za sprovođenje zakona, uključujući Visoko sudsko i tužilačko vijeće (VSTV), koje ima ključnu ulogu u imenovanju i disciplinskoj odgovornosti sudija i tužilaca. Uprkos naporima, reforme pravosuđa se suočavaju sa brojnim izazovima, uključujući političke uticaje, korupciju i nedovoljnu efikasnost. Nedostatak nezavisnosti pravosuđa, sporost u rješavanju predmeta i visok nivo korupcije i dalje predstavljaju ozbiljne probleme.
- **Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala:** Usvojeni su zakoni o borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, formirane su specijalizovane agencije za borbu protiv ovih pojava. Međutim, rezultati u borbi protiv korupcije i dalje su ograničeni. Često se dešava da su istrage sporne, a sudski procesi dugotrajni i neefikasni. Korupcija je i dalje rasprostranjena u javnom sektoru, što negativno utiče na povjerenje građana u institucije.
- **Pristup pravdi i zaštita ljudskih prava:** Uspostavljeni su brojni mehanizmi za zaštitu ljudskih prava, uključujući ombudsmena za ljudska prava, te niz nevladinih organizacija koje se bave zaštitom prava ranjivih grupa. Međutim, pristup pravdi je i dalje otežan za mnoge građane, posebno za one u ruralnim područjima ili za one koji pripadaju marginalizovanim grupama. Diskriminacija i dalje predstavlja problem, posebno u pogledu zapošljavanja, obrazovanja i zdravstvene zaštite.
- **Ratni zločini:** Uprkos naporima na procesuiranju ratnih zločina, brojni predmeti su i dalje neriješeni, a pravda nije zadovoljena za žrtve. Politički uticaji, nedostatak kapaciteta i selektivna primjena pravde predstavljaju izazove u ovom procesu. Regionalna saradnja u oblasti procesuiranja ratnih zločina je neophodna, ali često otežana političkim neslaganjima.

1.2. Sloboda:

- **Sloboda izražavanja i medija:** Ustav BiH garantuje slobodu izražavanja i medija. Međutim, novinari i medijski radnici često se suočavaju sa pritiscima, prijetnjama i napadima. Vlasnička struktura medija, često koncentrisana, i politički uticaj na medije ograničavaju pluralizam i objektivno izvještavanje. Zakoni o medijima su usvojeni, ali njihova primjena je često nedovoljna.
- **Sloboda okupljanja i udruživanja:** Građani imaju pravo da se okupljaju i udružuju, ali postoje problemi u vezi sa primjenom ovih prava. Ponekad se dešava da vlasti ograničavaju slobodu okupljanja, posebno u slučajevima kada se protesti organizuju protiv vladajućih struktura.
- **Sloboda vjeroispovijesti:** Ustav BiH garantuje slobodu vjeroispovijesti. Međutim, i dalje postoje izazovi u pogledu zaštite vjerskih sloboda, posebno u kontekstu međuvjerskih odnosa. Diskriminacija na osnovu vjeroispovijesti se povremeno javlja.
- **Sloboda kretanja:** Sloboda kretanja je generalno zagarantovana, ali postoje ograničenja u pojedinim oblastima, posebno u pogledu povratka izbjeglica i raseljenih lica.

1.3. Bezbjednost:

- **Sigurnosne agencije:** Formirane su brojne sigurnosne agencije na državnom i entitetskom nivou, uključujući agencije za istrage i zaštitu (SIPA), graničnu policiju i policijske snage na nivou entiteta.
- **Borba protiv terorizma i ekstremizma:** BiH je preduzela određene mjere u borbi protiv terorizma i ekstremizma, uključujući usvajanje zakona i strategija. Međutim, i dalje postoje rizici od terorizma i ekstremizma, posebno u kontekstu povratnika sa stranih ratišta.
- **Organizovani kriminal:** Organizovani kriminal i dalje predstavlja ozbiljan problem u BiH, uključujući trgovinu drogom, oružjem i ljudima, te pranje novca.
- **Kriminalitet:** Kriminalitet, uključujući nasilni kriminal i imovinski kriminal, je prisutan u različitim dijelovima zemlje.

2. Ekonomski okvir i uticaj na "Pravda-Sloboda-Bezbjednost":

Ekonomski razvoj ima ključnu ulogu u ostvarivanju ciljeva mape puta "Pravda-Sloboda-Bezbjednost". Uspješan ekonomski razvoj može doprinijeti jačanju vladavine prava, poboljšanju životnog standarda i smanjenju socijalnih tenzija.

- **Nezaposlenost i siromaštvo:** Visoka stopa nezaposlenosti, posebno među mladima, i rašireno siromaštvo predstavljaju ozbiljne izazove. To može dovesti do nezadovoljstva, socijalnih nemira i kriminala.
- **Korupcija i ekonomski kriminal:** Korupcija i ekonomski kriminal ometaju ekonomski razvoj, obeshrabruju strane investicije i podrivaju povjerenje u institucije.

- **Privatizacija i tranzicija:** Privatizacija i tranzicija u tržišnu ekonomiju dovele su do određenih pozitivnih rezultata, ali i do brojnih problema, uključujući nezaposlenost, socijalnu nejednakost i korupciju.
- **Strane investicije:** Nedostatak političke stabilnosti, korupcija i neefikasna birokratija otežavaju privlačenje stranih investicija.
- **Fiskalna održivost:** Održivost javnih finansija je izazov, posebno u kontekstu visoke javne potrošnje i nedovoljnog privrednog rasta.

3. Politički okvir i uticaj na "Pravda-Sloboda-Bezbjednost":

Politički okvir u BiH ima ključan uticaj na ostvarivanje ciljeva mape puta "Pravda-Sloboda-Bezbjednost". Politička nestabilnost, etničke podjele i nedostatak konsenzusa o ključnim pitanjima predstavljaju ozbiljne izazove.

- **Etničke podjele i politički antagonizmi:** Etničke podjele i politički antagonizmi, naslijeđeni iz prošlosti, i dalje dominiraju političkim životom u BiH. To otežava donošenje odluka, reforme i izgradnju povjerenja.
- **Ustavna reforma:** Ustav BiH, koji je dio Dejtonskog mirovnog sporazuma, složen je i često dovodi do političkih blokada. Potrebna je ustavna reforma kako bi se poboljšala funkcionalnost države i osigurala ravnopravnost svih građana.
- **Blokade i političke krize:** Političke blokade i krize su česte, što negativno utiče na vladavinu prava, ekonomski razvoj i bezbjednost.
- **Jačanje institucija:** Jačanje državnih institucija i efikasno funkcionisanje su neophodni za ostvarivanje ciljeva "Pravda-Sloboda-Bezbjednost".
- **Evropske integracije:** Proces evropskih integracija je važan faktor u reformama u BiH. Uslovljavanje napretka u procesu evropskih integracija sprovođenjem reformi u oblasti vladavine prava, ljudskih prava i ekonomije može biti podsticajno za pozitivan razvoj.

4. Identifikacija izazova i potencijalnih rizika:

U kontekstu mape puta "Pravda-Sloboda-Bezbjednost", brojni izazovi i potencijalni rizici mogu ugroziti napredak i stabilnost u BiH.

- **Korupcija:** Korupcija je i dalje jedan od najvećih izazova. Potrebno je preduzeti efikasne mjere u borbi protiv korupcije, uključujući jačanje institucija, unapređenje zakonodavstva i kažnjavanje počinitelaca.
- **Politička nestabilnost:** Politička nestabilnost i blokade u donošenju odluka mogu ometati reforme i ugroziti napredak u svim oblastima mape puta.
- **Etničke podjele:** Etničke podjele i politički antagonizmi i dalje predstavljaju prepreku za izgradnju povjerenja, saradnju i funkcionalnu državu.
- **Nedostatak vladavine prava:** Nedostatak vladavine prava, uključujući korupciju u pravosuđu i neefikasnost sudova, ugrožava pravdu i slobodu, te obeshrabruje investicije.

- **Nezaposlenost i siromaštvo:** Visoka stopa nezaposlenosti i siromaštvo mogu dovesti do socijalnih nemira i kriminala.
- **Rizik od ekstremizma i terorizma:** Rizik od ekstremizma i terorizma, posebno u kontekstu povratnika sa stranih ratišta, zahtijeva pažnju i kontinuirane napore u borbi protiv ovih pojava.
- **Nedostatak kapaciteta:** Nedostatak ljudskih i finansijskih kapaciteta u institucijama može otežati sprovođenje reformi i napredak u svim oblastima.
- **Uticaj vanjskih faktora:** Geopolitički događaji i uticaj vanjskih faktora mogu uticati na stabilnost i napredak u BiH.
- **Dezinformacije i uticaj na javno mnjenje:** Širenje dezinformacija i uticaj na javno mnjenje mogu ugroziti povjerenje u institucije i podstaći podjele.
- **Negativni trendovi u oblasti ljudskih prava:** Negativni trendovi u oblasti ljudskih prava, uključujući diskriminaciju, ograničavanje slobode izražavanja i okupljanja, zahtijevaju hitnu pažnju i intervenciju.

5. Preporuke za Buduće Djelovanje:

Za efikasnu implementaciju mape puta "Pravda-Sloboda-Bezbjednost" i prevazilaženje izazova, potrebno je preduzeti niz mjera i aktivnosti.

5.1. Pravda:

- **Reforma pravosuđa:** Prioritet treba dati reformi pravosuđa, sa fokusom na jačanje nezavisnosti sudstva, unapređenje efikasnosti sudova, borbu protiv korupcije i osiguravanje jednakog pristupa pravdi za sve građane. To uključuje izmjenu zakona, poboljšanje procedura, obuku sudija i tužilaca, te jačanje VSTV-a.
- **Borba protiv korupcije:** Pojačati napore u borbi protiv korupcije, uključujući jačanje specijalizovanih agencija, unapređenje zakonodavstva, istrage i krivično gonjenje korumpiranih zvaničnika, te zaštitu zviždača.
- **Procesuiranje ratnih zločina:** Nastaviti procesuiranje ratnih zločina, uz regionalnu saradnju i podršku međunarodnih organizacija, te osigurati pravdu za žrtve.
- **Zaštita ljudskih prava:** Jačati mehanizme za zaštitu ljudskih prava, uključujući ombudsmena, nevladine organizacije i sudove, te boriti se protiv diskriminacije u svim oblicima.
- **Unapređenje sistema zatvora:** Poboljšati uslove u zatvorima i osigurati poštivanje ljudskih prava zatvorenika.
- **Unapređenje pravne pomoći:** Osigurati adekvatan pristup besplatnoj pravnoj pomoći za sve građane, posebno za ranjive grupe.

5.2. Sloboda:

- **Sloboda izražavanja i medija:** Zaštititi slobodu izražavanja i medija, uključujući zaštitu novinara od prijetnji i napada, unapređenje vlasničke strukture medija, te osiguravanje pluralizma i objektivnog izvještavanja.

- **Sloboda okupljanja i udruživanja:** Osigurati slobodu okupljanja i udruživanja, bez ograničenja koja nisu u skladu sa međunarodnim standardima.
- **Sloboda vjeroispovijesti:** Zaštititi slobodu vjeroispovijesti i boriti se protiv diskriminacije na osnovu vjeroispovijesti.
- **Sloboda kretanja:** Osigurati slobodu kretanja, uključujući povratak izbjeglica i raseljenih lica.
- **Jačanje civilnog društva:** Podržati rad civilnog društva i osigurati uslove za njegovo djelovanje.
- **Edukacija o ljudskim pravima:** Sprovesti edukaciju o ljudskim pravima za sve građane, posebno za mlade ljude.

5.3. Bezbjednost:

- **Sigurnosne agencije:** Jačati sigurnosne agencije, uključujući obuku, opremanje i saradnju, kako bi se osigurala efikasna zaštita građana i države.
- **Borba protiv terorizma i ekstremizma:** Nastaviti borbu protiv terorizma i ekstremizma, uključujući prevenciju, suzbijanje i deradikalizaciju, uz regionalnu i međunarodnu saradnju.
- **Borba protiv organizovanog kriminala:** Pojačati borbu protiv organizovanog kriminala, uključujući trgovinu drogom, oružjem i ljudima, te pranje novca, kroz efikasne istrage, krivično gonjenje i oduzimanje imovine stečene kriminalom.
- **Prevencija kriminala:** Sprovesti mjere za prevenciju kriminala, uključujući socijalne i ekonomske mjere, edukaciju i saradnju sa zajednicom.
- **Saradnja:** Poboljšati saradnju između sigurnosnih agencija na svim nivoima.
- **Regionalna saradnja:** Jačati regionalnu saradnju u oblasti bezbjednosti.
- **Kibernetička bezbjednost:** Jačati kibernetičku bezbjednost i zaštitu kritične infrastrukture.

5.4. Ekonomski i politički aspekti:

- **Ekonomski razvoj:** Preduzeti mjere za podsticanje ekonomskog razvoja, uključujući privlačenje stranih investicija, podršku malim i srednjim preduzećima, poboljšanje poslovnog okruženja i stvaranje novih radnih mjesta.
- **Borba protiv nezaposlenosti:** Uložiti napore u borbu protiv nezaposlenosti, posebno među mladima, kroz obrazovanje, obuku i programe zapošljavanja.
- **Ustavna reforma:** Izvršiti ustavnu reformu kako bi se poboljšala funkcionalnost države, osigurala ravnopravnost svih građana i eliminisale političke blokade.
- **Politički dijalog:** Ojačati politički dijalog i konsenzus o ključnim pitanjima, uključujući vladavinu prava, reforme i evropske integracije.
- **Evropske integracije:** Nastaviti proces evropskih integracija, kao faktor koji podstiče reforme i jača vladavinu prava.

- **Jačanje institucija:** Ojačati institucije na svim nivoima, uključujući poboljšanje efikasnosti i odgovornosti.
- **Transparentnost i odgovornost:** Povećati transparentnost u radu institucija i osigurati odgovornost za javne funkcionere.
- **Edukacija:** Sprovesti edukaciju o demokratiji, vladavini prava i ljudskim pravima.
- **Regionalna saradnja:** Ojačati regionalnu saradnju u svim oblastima, uključujući ekonomiju, bezbjednost i vladavinu prava.
- **Borba protiv dezinformacija:** Boriti se protiv širenja dezinformacija i uticaja na javno mnjenje, kroz jačanje medijske pismenosti i podršku nezavisnim medijima.
- **Uključivanje civilnog društva:** Uključiti civilno društvo u proces donošenja odluka i sprovođenja reformi.

6. Zaključak:

Mapa puta "Pravda-Sloboda-Bezbjednost" predstavlja ključni okvir za razvoj Bosne i Hercegovine. Implementacija ove mape puta je kompleksan i dugotrajan proces koji zahtijeva posvećenost svih aktera, uključujući političke lidere, institucije, civilno društvo i građane. Uprkos određenom napretku, BiH se suočava sa brojnim izazovima, uključujući korupciju, političku nestabilnost, etničke podjele, nedostatak vladavine prava, nezaposlenost i siromaštvo. Da bi se prevazišli ovi izazovi i ostvarili ciljevi mape puta, potrebno je preduzeti sveobuhvatne i koordinisane mjere u svim oblastima, sa fokusom na reformu pravosuđa, borbu protiv korupcije, zaštitu ljudskih prava, slobodu izražavanja i medija, ekonomski razvoj i politički dijalog. Evropske integracije predstavljaju važan podsticaj za reforme i napredak.

Potrebna je politička volja, snažno liderstvo i predanost svih aktera da se implementiraju preporuke iz ovog izvještaja. Samo na taj način BiH može izgraditi stabilno, prosperitetno i pravedno društvo, u kojem svi građani uživaju punu zaštitu svojih prava i sloboda. Kontinuirani monitoring i evaluacija napretka, uz prilagođavanje mjera i strategija u skladu sa promjenama u okruženju, biće ključni za uspjeh. Potrebno je izgraditi snažno partnerstvo između svih aktera, uključujući međunarodne organizacije, civilno društvo i građane, kako bi se osigurao održiv i inkluzivan razvoj. Bez obzira na izazove, važno je održati optimizam i vjeru u budućnost BiH, te nastaviti raditi na izgradnji boljeg društva za sve.

7. Potencijalni Rizici i Preporuke za Ublažavanje:

Ovaj izvještaj je takođe identifikovao nekoliko potencijalnih rizika koji bi mogli ugroziti napredak u implementaciji mape puta "Pravda-Sloboda-Bezbjednost". Preduzimanje koraka za ublažavanje ovih rizika je ključno za uspjeh.

- **Rizik 1: Politička nestabilnost i blokade:**
 - **Opis:** Politička nestabilnost, česte blokade u donošenju odluka, etničke podjele i nedostatak konsenzusa o ključnim pitanjima mogu ometati reforme i ugroziti napredak u svim oblastima mape puta. Posebno zabrinjavajuće su tenzije između različitih etničkih grupa i političkih lidera, koje se često manifestuju kroz retoriku podjela i blokade institucija.
 - **Preporuke za ublažavanje:**

- **Ustavna reforma:** Izvršiti ustavnu reformu kako bi se poboljšala funkcionalnost države, osigurala ravnopravnost svih građana i eliminisale političke blokade. Reforma bi trebala biti usmjerena na smanjenje političkih blokada i osiguravanje efikasnijeg donošenja odluka.
- **Politički dijalog:** Ojačati politički dijalog i konsenzus o ključnim pitanjima, uključujući vladavinu prava, reforme i evropske integracije. Potrebno je uspostaviti platforme za dijalog i saradnju između različitih političkih stranaka i etničkih grupa.
- **Jačanje institucija:** Ojačati institucije na svim nivoima, uključujući poboljšanje efikasnosti i odgovornosti, kako bi se smanjila ovisnost o političkim pregovorima i osiguralo funkcionisanje državnih službi.
- **Međunarodni pritisak:** Nastaviti sa pritiskom međunarodne zajednice na političke lidere da se fokusiraju na reforme i saradnju, a ne na političke blokade i podjele.
- **Rizik 2: Korupcija i nedostatak vladavine prava:**
 - **Opis:** Rasprostranjena korupcija u javnom sektoru, uključujući pravosuđe, i nedostatak vladavine prava podrivaju povjerenje u institucije, obeshrabruju investicije i ugrožavaju pravdu i slobodu. Korupcija je često povezana sa organizovanim kriminalom i političkim uticajima, što dodatno otežava borbu protiv ove pojave.
 - **Preporuke za ublažavanje:**
 - **Reforma pravosuđa:** Prioritet dati reformi pravosuđa, sa fokusom na jačanje nezavisnosti sudstva, unapređenje efikasnosti sudova, borbu protiv korupcije i osiguravanje jednakog pristupa pravdi za sve građane. To uključuje izmjenu zakona, poboljšanje procedura, obuku sudija i tužilaca, te jačanje VSTV-a.
 - **Borba protiv korupcije:** Pojačati napore u borbi protiv korupcije, uključujući jačanje specijalizovanih agencija, unapređenje zakonodavstva, istrage i krivično gonjenje korumpiranih zvaničnika, te zaštitu zviždača.
 - **Transparentnost i odgovornost:** Povećati transparentnost u radu institucija i osigurati odgovornost za javne funkcionere, uključujući objavljivanje podataka o javnim nabavkama, imovini zvaničnika i donošenju odluka.
 - **Jačanje kapaciteta:** Jačati kapacitete agencija za sprovođenje zakona i pravosudnih institucija, uključujući obuku i opremu, kako bi se efikasnije borile protiv korupcije i organizovanog kriminala.
 - **Edukacija:** Sprovesti edukaciju o vladavini prava i korupciji, kako bi se podigla svijest građana o ovim pitanjima.
- **Rizik 3: Rizik od ekstremizma i terorizma:**
 - **Opis:** Rizik od ekstremizma i terorizma, posebno u kontekstu povratnika sa stranih ratišta, predstavlja ozbiljnu prijetnju bezbjednosti i stabilnosti. Povratnici iz ratnih zona mogu predstavljati izvor ideološke indoktrinacije i potencijalnih terorističkih aktivnosti.

- **Preporuke za ublažavanje:**
 - **Prevenција:** Sprovesti mjere za prevenciju ekstremizma i terorizma, uključujući deradikalizaciju, edukaciju i saradnju sa zajednicom. Posebnu pažnju treba posvetiti mladima, kako bi se spriječilo njihovo regrutovanje u ekstremističke grupe.
 - **Suzbijanje:** Jačati kapacitete sigurnosnih agencija za suzbijanje terorizma, uključujući obuku, opremu i saradnju sa međunarodnim partnerima.
 - **Deradikalizacija:** Sprovesti programe deradikalizacije za povratnike sa stranih ratišta, uz uključivanje psihologa, vjerskih službenika i drugih stručnjaka.
 - **Regionalna saradnja:** Ojačati regionalnu saradnju u oblasti borbe protiv terorizma, uključujući razmjenu obavještajnih podataka i zajedničke operacije.
 - **Monitoring:** Kontinuirano pratiti aktivnosti potencijalnih ekstremista i terorista, uz poštovanje ljudskih prava i sloboda.
 - **Borba protiv online ekstremizma:** Jačati borbu protiv online ekstremizma i terorističke propagande.
- **Rizik 4: Ekonomski izazovi i socijalna nejednakost:**
 - **Opis:** Visoka stopa nezaposlenosti, posebno među mladima, rašireno siromaštvo, ekonomska nejednakost i nedostatak investicija predstavljaju ozbiljne izazove za ekonomski i socijalni razvoj. To može dovesti do nezadovoljstva, socijalnih nemira i kriminala.
 - **Preporuke za ublažavanje:**
 - **Ekonomski razvoj:** Preduzeti mjere za podsticanje ekonomskog razvoja, uključujući privlačenje stranih investicija, podršku malim i srednjim preduzećima, poboljšanje poslovnog okruženja i stvaranje novih radnih mjesta.
 - **Borba protiv nezaposlenosti:** Uložiti napore u borbu protiv nezaposlenosti, posebno među mladima, kroz obrazovanje, obuku i programe zapošljavanja.
 - **Smanjenje siromaštva:** Sprovesti socijalne programe za smanjenje siromaštva i socijalne nejednakosti, uključujući programe socijalne pomoći i podrške ranjivim grupama.
 - **Obrazovanje:** Poboljšati kvalitet obrazovanja i prilagoditi ga potrebama tržišta rada, kako bi se povećala zapošljivost mladih ljudi.
 - **Infrastruktura:** Ulagati u infrastrukturu, uključujući puteve, željeznice i energetske sektor, kako bi se poboljšala povezanost i privukle investicije.
 - **Poreska politika:** Uspostaviti pravednu i efikasnu poresku politiku, koja će podsticati investicije i smanjiti poresko opterećenje za preduzeća i građane.
 - **Regionalna saradnja:** Ojačati regionalnu saradnju u oblasti ekonomije, kako bi se privukle investicije i poboljšala trgovina.

8. Zaključna Razmatranja:

Implementacija mape puta "Pravda-Sloboda-Bezbjednost" je dugoročan i kompleksan proces koji zahtijeva kontinuirani napor i posvećenost svih aktera. Ovaj izvještaj predstavlja sveobuhvatnu analizu dosadašnjih aktivnosti, izazova i potencijalnih rizika, te pruža preporuke za buduće djelovanje. Ključno je da se preduzmu hitne i efikasne mjere za ublažavanje potencijalnih rizika i osiguravanje održivog napretka. Politička volja, snažno liderstvo i predanost svih aktera, uključujući političke lidere, institucije, civilno društvo i građane, su ključni za uspjeh. Kontinuirani monitoring i evaluacija napretka, uz prilagođavanje mjera i strategija u skladu sa promjenama u okruženju, biće ključni za osiguravanje da se ciljevi mape puta efikasno implementiraju, te da se osigura dugoročna stabilnost i prosperitet Bosne i Hercegovine.

Revidirani Akcioni plan za Mapu puta "Pravda-Sloboda-Bezbjednost" u Bosni i Hercegovini: Analiza, izmjene i prioriteti

Ovaj revidirani akcioni plan predstavlja sveobuhvatnu analizu postojećih ciljeva, aktivnosti i rokova definisanih u originalnom akcionom planu za mapu puta "Pravda-Sloboda-Bezbjednost" u Bosni i Hercegovini (BiH), uz detaljan pregled aktivnosti koje nisu sprovedene prema ranijem planu. Svrha ovog revidiranog plana je da se identifikuju razlozi za neuspjeh u sprovođenju određenih aktivnosti, da se predlože izmjene ciljeva i prioriteta, da se revidiraju aktivnosti koje se pokazale nemogućim za sprovođenje u postojećim okolnostima, te da se identifikuju novi izazovi i prilike koji su se pojavili nakon usvajanja originalnog akcionog plana. Revidirani akcioni plan će takođe razmatrati potrebne izmjene u zakonodavstvu i druge prioritetne oblasti koje zahtijevaju pažnju. Sve ovo se radi u cilju optimizacije implementacije mape puta i postizanja njenih strateških ciljeva u složenom i dinamičnom okruženju BiH.

1. Analiza postojećih ciljeva, aktivnosti i rokova:

Originalni akcioni plan za mapu puta "Pravda-Sloboda-Bezbjednost" postavio je ambiciozne ciljeve u oblastima vladavine prava, ljudskih prava, slobode izražavanja i bezbjednosti. Aktivnosti su bile usmjerene na jačanje institucija, reformu zakonodavstva, borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, zaštitu ljudskih prava i promovisanje demokratskih vrijednosti. Rokovi za sprovođenje aktivnosti su bili postavljeni na osnovu procjena raspoloživih resursa i političke volje. Međutim, analiza sprovedenih aktivnosti pokazuje da je postignut napredak u određenim oblastima, ali da su mnoge aktivnosti ostale nerealizovane ili su realizovane sa značajnim zakašnjenjem. Razlozi za to su višestruki i uključuju političku nestabilnost, nedostatak finansijskih sredstava, otpor reformama od strane određenih političkih i društvenih grupa, nedostatak kapaciteta u institucijama, korupciju i neefikasnost javne uprave. U oblasti pravde, aktivnosti koje nisu sprovedene prema ranijem akcionom planu uključuju reformu Visokog sudskog i tužilačkog vijeća (VSTV), usvajanje zakona o sukobu interesa, unapređenje sistema javnih nabavki u pravosuđu, povećanje efikasnosti sudova u rješavanju složenih predmeta (posebno u oblasti korupcije i organizovanog kriminala), te poboljšanje uslova u zatvorima i osiguranje poštivanja ljudskih prava zatvorenika. U oblasti slobode, aktivnosti koje nisu sprovedene uključuju usvajanje zakona o transparentnosti vlasništva medija, zaštitu novinara od prijetnji i napada, unapređenje slobode pristupa informacijama, te osiguranje slobode okupljanja i udruživanja bez neopravdanih ograničenja. U oblasti bezbjednosti, aktivnosti koje nisu sprovedene uključuju jačanje kapaciteta policijskih agencija za borbu protiv terorizma i organizovanog kriminala, unapređenje sistema za nadzor granice, sprovođenje programa deradikalizacije i reintegracije za povratnike sa stranih ratišta, te jačanje saradnje između sigurnosnih agencija na svim nivoima.

2. Prijedlozi o izmjenama ciljeva, zakonodavstvu i drugim prioritetima:

Na osnovu analize neuspjeha u sprovođenju određenih aktivnosti i uzimajući u obzir promjenjene okolnosti, predlažu se sljedeće izmjene ciljeva, zakonodavstva i drugih prioriteta:

- **Izmjena ciljeva:** Umjesto postavljanja preambicioznih ciljeva koji su teško ostvarivi u kratkom roku, predlaže se postavljanje realnijih i mjerljivijih ciljeva koji su usklađeni sa raspoloživim resursima i političkom voljom. Na primjer, umjesto cilja "potpuno iskorjenjivanje korupcije", predlaže se cilj "smanjenje nivoa korupcije u javnom sektoru za X% u naredne tri godine", uz postavljanje konkretnih indikatora za mjerenje napretka.
- **Izmjena zakonodavstva:** Potrebno je revidirati postojeće zakonodavstvo i usvojiti nove zakone koji će omogućiti efikasniju borbu protiv korupcije, organizovanog kriminala i terorizma, te zaštitu ljudskih prava i sloboda. Prioritet treba dati usvajanju zakona o sukobu interesa, zakona o zaštiti zviždača, zakona o transparentnosti finansiranja političkih stranaka, zakona o slobodi pristupa informacijama i zakona o medijima. Zakonodavstvo bi trebalo uskladiti sa evropskim standardima i preporukama međunarodnih organizacija.
- **Drugi prioriteti:**
 - **Jačanje institucija:** Prioritet treba dati jačanju institucija, uključujući reformu javne uprave, povećanje transparentnosti i odgovornosti, unapređenje profesionalnosti i etike javnih službenika, te jačanje kapaciteta agencija za sprovođenje zakona i pravosudnih institucija.
 - **Borba protiv korupcije:** Prioritet treba dati borbi protiv korupcije, uključujući istrage i krivično gonjenje korumpiranih zvaničnika, oduzimanje imovine stečene kriminalom, te prevenciju korupcije kroz jačanje integriteta i transparentnosti.
 - **Zaštita ljudskih prava:** Prioritet treba dati zaštiti ljudskih prava, uključujući borbu protiv diskriminacije, zaštitu ranjivih grupa, osiguranje slobode izražavanja i okupljanja, te unapređenje pristupa pravdi za sve građane.
 - **Edukacija:** Prioritet treba dati edukaciji o vladavini prava, ljudskim pravima i demokratskim vrijednostima, kako bi se podigla svijest građana o ovim pitanjima i ojačala kultura poštovanja zakona.
 - **Saradnja:** Prioritet treba dati jačanju saradnje između različitih institucija, političkih stranaka, civilnog društva i međunarodnih organizacija, kako bi se osigurao koordinisan i efikasan pristup implementaciji mape puta.
 - **Fokus na mjerljive rezultate:** Umjesto fokusiranja na široke i apstraktne ciljeve, potrebno je postaviti konkretne i mjerljive indikatore za praćenje napretka u svakoj oblasti mape puta. To će omogućiti objektivnu evaluaciju efikasnosti sprovedenih aktivnosti i identifikaciju područja koja zahtijevaju dodatnu pažnju.

3. Revidiranje aktivnosti koje nisu moguće:

Neke od aktivnosti predviđenih originalnim akcionim planom su se pokazale nemogućim za sprovođenje u postojećim okolnostima, zbog političkih blokada, nedostatka finansijskih sredstava, otpora reformama ili promjenjenih prioriteta. U takvim slučajevima, potrebno je revidirati te aktivnosti i zamijeniti ih alternativnim aktivnostima koje su realnije i ostvarivije. Na primjer, ako je usvajanje određenog zakona blokirano u parlamentu, potrebno je razmotriti druge načine za postizanje ciljeva tog zakona, kao što su podizanje svijesti javnosti o potrebi za tim zakonom, lobiranje kod političkih stranaka, ili sprovođenje pilot projekata koji će demonstrirati koristi od tog zakona. Ako određena institucija nema dovoljno kapaciteta za sprovođenje određenih aktivnosti, potrebno je razmotriti angažovanje eksternih eksperata ili

pružanje tehničke pomoći toj instituciji. Ako je finansiranje određenih aktivnosti ugroženo zbog nedostatka sredstava, potrebno je tražiti alternativne izvore finansiranja, kao što su donacije međunarodnih organizacija, partnerstva sa privatnim sektorom ili preusmjerenje sredstava iz drugih budžetskih linija. Aktivnosti koje su se pokazale nerealnima treba zamijeniti konkretnim, izvodljivim akcijama usmjerenim na postizanje sličnih rezultata.

4. Rezime novih izazova i prilika:

Nakon usvajanja originalnog akcionog plana, pojavili su se novi izazovi i prilike koji zahtijevaju prilagođavanje strategije i aktivnosti. Novi izazovi uključuju:

- **Porast ekstremizma i radikalizacije:** Porast ekstremizma i radikalizacije u regionu i svijetu predstavlja ozbiljnu prijetnju bezbjednosti i stabilnosti u BiH.
- **Širenje dezinformacija:** Širenje dezinformacija i lažnih vijesti putem interneta i društvenih mreža podriiva povjerenje u institucije i podstiče podjele u društvu.
- **Ekonomski uticaj pandemije COVID-19:** Pandemija COVID-19 je imala značajan negativan uticaj na ekonomiju BiH, što je dovelo do povećanja nezaposlenosti i siromaštva, te smanjenja budžetskih prihoda.
- **Geopolitičke promjene:** Geopolitičke promjene u regionu i svijetu, kao što su sukobi u Ukrajini i porast tenzija između velikih sila, mogu imati negativan uticaj na stabilnost i razvoj BiH.

Nove prilike uključuju:

- **Povećana podrška EU integracijama:** Povećana podrška EU integracijama u BiH, kao rezultat promjenjene geopolitičke situacije i jasnije perspektive članstva u EU.
- **Dostupnost novih fondova EU:** Dostupnost novih fondova EU za podršku reformama u oblasti vladavine prava, ljudskih prava i ekonomskog razvoja.
- **Povećana svijest o potrebi za reformama:** Povećana svijest političkih lidera i građana o potrebi za reformama u BiH, kao rezultat nagomilanih problema i sve većeg pritiska međunarodne zajednice.
- **Razvoj novih tehnologija:** Razvoj novih tehnologija, kao što su digitalne platforme i alati za analizu podataka, može se iskoristiti za unapređenje efikasnosti i transparentnosti u radu institucija.

5. Zaključak i preporuke:

Revidirani akcioni plan za mapu puta "Pravda-Sloboda-Bezbjednost" predstavlja osnovu za efikasniju implementaciju strateških ciljeva i prevazilaženje izazova sa kojima se BiH suočava. Ključno je da se ovaj plan usvoji od strane svih relevantnih aktera i da se sprovodi uz kontinuirani monitoring i evaluaciju napretka. Posebnu pažnju treba posvetiti usklađivanju aktivnosti sa novim izazovima i prilikama, kao i jačanju saradnje između institucija, civilnog društva i međunarodnih organizacija. Politička volja, snažno liderstvo i predanost svih aktera su neophodni za uspjeh. Implementacija ovog revidiranog akcionog plana zahtijeva integrisani pristup, fokusiran na postizanje mjerljivih rezultata i jačanje kapaciteta institucija. Kontinuirano prilagođavanje strategije i aktivnosti novim okolnostima je ključno za osiguranje dugoročne stabilnosti i prosperiteta Bosne i Hercegovine. Prioritetno treba raditi na jačanju

vladavine prava, borbi protiv korupcije, zaštiti ljudskih prava i unapređenju ekonomskog okruženja, kako bi se stvorili uslovi za održiv razvoj i poboljšanje životnog standarda svih građana.

1. SPREČAVANJE ORGANIZOVANOG KRIMINALA

Aktivnost	Nadležni organ(i)	Rok
Kadrovski popuniti policijske agencije BiH, u skladu sa Pravilnicima o sistematizaciji radnih mjesta.	Ministarstvo bezbjednosti BiH	2 godine
Kontinuirano unaprijeđivati stepen specijalizacije državnih organa na planu dokazivanja krivičnih djela organizovanog kriminala.	Ministarstvo bezbjednosti BiH – Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova BiH	Kontinuirano
Potencirati proaktivni pristup borbi protiv organizovanog kriminala, sa akcentom na proces prikupljanja, obrade, analize i distribucije kriminalističko-obavještajnih podataka.	Ministarstvo bezbjednosti BiH	Kontinuirano
Proces planiranja i upravljanja rizicima kod realizacije posebnih istražnih mjera i tehnika shvatiti ozbiljno, uvažavajući sve pravne, tehničke i operativne specifičnosti i rizike.	Policijske agencije u BiH (top menadžment)	Kontinuirano
Obezbijediti svim policijskim agencijama u Bosni i Hercegovini mogućnost nadzora i tehničkog snimanja komunikacija koje se odvijaju preko najkorištenijih aplikacija za komunikaciju (Viber, Whats App, Signal, Messenger i dr.)	Ministarstvo bezbjednosti BiH	Šest mjeseci
Uspostaviti nadležnost policije za realizaciju određenih specijalnih istražnih radnji i tehnika nezavisno od obavještajno-bezbjednosne zajednice.	Ministarstvo pravde BiH, Ministarstvo bezbjednosti BiH	Dvije godine

Efikasnije uspostaviti međupolicijsku saradnju u Bosni i Hercegovini, sa akcentom na unapređenje rada u zajedničkim istragama.	Ministarstvo bezbjednosti BiH – Direkcija za koordinaciju policijskih tijela	Kontinuirano
Poboljšati i unaprijediti partnerske odnose između agencija za sprovođenje zakona sa naučnim ustanovama (univerziteti, fakulteti, instituti i dr.).	Ministarstvo bezbjednosti BiH u saradnji sa entitetskim ministarstvima nadležnim za prosvjetu, nauku i visoko obrazovanje	Kontinuirano
Promovisati i podsticati naučno-istraživački i nastavni rad praktičara – tužilaca i istražitelja.	Entitetska ministarstva nadležna za prosvjetu, nauku i visoko obrazovanje	Kontinuirano
Unaprijediti edukaciju tužilaca iz oblasti kriminalistike	Visoki sudski i tužilački savjet BiH, entitetska ministarstva nadležna za prosvjetu, nauku i visoko obrazovanje	Kontinuirano
Propisati posebne uslove za predlaganje kandidata za tužioce za organizovani kriminal.	Visoki sudski i tužilački savjet BiH	Šest mjeseci
Intenzivirati saradnju okružnih i kantonalnih tužilaštava, Državne agencije za istrage i zaštitu i Granične policije na planu suzbijanja organizovanog kriminala	Entitetska ministarstva pravde u saradnji sa Ministarstvom bezbjednosti BiH	Kontinuirano
Imenovati službenike za vezu Unutar carinskih organa, poreskih organa, Centralne banke BiH, Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i drugih državnih organa koji raspolažu informacijama iz djelokurga svojih poslova, a koje su neophodne organima gonjenja za razjašnjenje ili utvrđivanje činjenica.	Ministarstvo finansija i trezora BiH, entitetska ministarstva nadležna za finansije, Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije	Jedna godina
Po uzoru na Republiku Srbiju, donijeti Zakon o organizaciji i nadležnosti državnih i entitetskih organa u suzbijanju organizovanog kriminala i korupcije.	Ministarstvo pravde BiH	Jedna godina

2. SPREČAVANJE TRGOVINE LJUDIMA

Aktivnost	Nadležni organ(i)	Rok
Razvijati viktimološko-preventivni pristup suzbijanju trgovine ljudima.	Entitetska ministarstva nadležna za pitanja socijalne zaštite u saradnji sa policijskim organima	Kontinuirano
Posebnu pažnju posvetiti žrtvama trgovine ljudima i obezbijediti im uključivanje u društvo i adekvatan nivo zaštite.	Entitetska ministarstva nadležna za pitanja socijalne zaštite u saradnji sa policijskim organima	Kontinuirano
Uspostaviti mehanizam po kom će svi policijski službenici koji rade na predmetima trgovine ljudima morati proći posebne obuke za rad sa žrtvama.	Ministarstvo bezbjednosti BiH i entitetska ministarstva nadležna za unutrašnje poslove	Jedna godina
Pronaći i uspostaviti mehanizam koji će omogućiti iskorištavanje resursa organizacija civilnog društva u krivičnim istragama i razvijati mehanizme saradnje i koordinacije aktivnosti.	Organizacije civilnog društva	Kontinuirano
Organizovati predavanja na školama i fakultetima na temu trgovine ljudima.	Entitetska ministarstva nadležna za pitanja obrazovanja i nauke	Kontinuirano
Uspostaviti timove za koordinaciju mjera u suzbijanju trgovine ljudima na svim nivoima vlasti u BiH.	Savjet ministara BiH, Vlada Republike Srpske, Vlada Federacije BiH	Jedna godina
Zadužiti akademsku zajednicu da provede sveobuhvatno multidisciplinarno i interdisciplinarno istraživanje o trgovini ljudima u BiH.	Entitetska ministarstva nadležna za nauku i visoko obrazovanje	Jedna godina
Uskladiti odredbe krivičnih zakona u Bosni i Hercegovini koje se odnose na krivična djela trgovine ljudima.	Ministarstvo pravde BiH	Dvije godine
Uskladiti sudsku, tužilačku i policijsku praksu po pitanju suzbijanja trgovine ljudima u BiH.	Visoki sudski i tužilački savjet BiH u saradnji sa policijskim agencijama	Dvije godine

3. SPREČAVANJE TRGOVINE DROGOM

Aktivnost	Nadležni organ(i)	Rok
Poboljšati kontrolu prekursora - potpuno uskladiti državne propise sa propisima EU koji se odnose na prekursore.	Ministarstvo bezbjednosti BiH i Ministarstvo pravde BiH	Dvije godine
Olakšati i intenzivirati primjenu posebnih istražnih radnji	Visoki sudski i tužilački savjet BiH	Dvije godine
Kontinuirano vršiti edukacije policijskih službenika u pogledu novih vrsta droga na tržištu.	Ministarstvo bezbjednosti BiH i entitetska ministarstva nadležna za unutrašnje poslove	Kontinuirano
Razviti program prevencije zloupotrebe droga kroz edukaciju djece i omladine.	Entitetska ministarstva nadležna za pitanja obrazovanja i nauke	Pet godine
Definisati jasne mjere zaštite policijskih službenika koji dolaze u kontakt s opojnim drogama.	Ministarstvo bezbjednosti BiH i entitetska ministarstva nadležna za unutrašnje poslove	Devet mjeseci
Forenzičke laboratorije opremiti najsavremenijom opremom.	Ministarstvo bezbjednosti BiH – Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja	Dvije godine
Aktivno uključivanje BiH u rad EMCDDA (Evropski centar za praćenje droge i zavisnosti od droga) s ciljem analize stanja i davanje podataka koji će pomoći daljem rješavanju problema.	Savjet ministara BiH	Jedna godina

4. SPREČAVANJE TERORIZMA

Aktivnost	Nadležni organ(i)	Rok
Maksimalno potencirati lokalni pristup prevenciji terorizma.	Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske, kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova, Policijska Brčko distrikta BiH	Kontinuirano
Razviti sistem ranog prepoznavanja svih pojava oblika ekstremnog ponašanja koji mogu voditi ka terorizmu.	Entitetska ministarstva nadležna za pitanja obrazovanja i socijalne zaštite	Dvije godine

Razviti dodatne programe praćenja podstrekavanja na nasilni ekstremizam i terorizam putem društvenih mreža.	Ministarstvo bezbjednosti BiH – Državna agencija za istrage i zaštitu	Kontinuirano
Jačati ulogu tzv. društvenih korektiva u prevenciji terorizma.	Ministarstvo bezbjednosti BiH	Kontinuirano
Maksimalno angažovati akademsku zajednicu na planu istraživanja etiologije i fenomenologije terorizma.	Entitetska ministarstva nadležna za nauku i visoko obrazovanje	Kontinuirano
Posebnu pažnju posvetiti zaštiti kritične infrastrukture koja može biti predmet terorističkog napada.	Savjet ministara BiH, Vlada Republike Srpske, Vlada Federacije BiH	Kontinuirano
Potpuno usaglasiti pravni okvir za borbu protiv terorizma sa svim međunarodnim dokumentima, a posebno dokumentima Savjeta Evrope.	Ministarstvo pravde BiH	Devet mjeseci
Uspostaviti nacionalnu listu nasilnih ekstremista i terorista.	Ministarstvo bezbjednosti BiH	Dvije godine
Pojačati krivično-pravnu zaštitu od predikativnih krivičnih djela.	Ministarstvo pravde BiH	Kontinuirano
Donijeti procedure za postupanje nakon terorističkog napada u okviru sistema zaštite i spasavanja.	Koordinaciono tijelo za zaštitu i spasavanje BiH	Jedna godina
Napraviti analizu i registar rizika od terorističkog napada.	Ministarstvo bezbjednosti BiH	Jedna godina

5. MIGRACIJE

Aktivnost	Nadležni organ(i)	Rok
Jačanje kapaciteta Granične policije Bosne i Hercegovine u svrhu efikasnije kontrole državne granice.	Savjet ministara BiH - Ministarstvo bezbjednosti BiH	Kontinuirano
Jačanje kapaciteta Službe za poslove sa strancima u svrhu efikasnijeg upravljanja migrantskom krizom.	Savjet ministara BiH - Ministarstvo bezbjednosti BiH	Kontinuirano

Jačanje kapaciteta Državne agencije za istrage i zaštitu u svrhu intenziviranja borbe protiv krijumčarenja migranata.	Savjet ministara BiH - Ministarstvo bezbjednosti BiH	Kontinuirano
Jačanje kapaciteta Sektora za imigraciju, kao organizacione jedinice Ministarstva bezbjednosti Bosne i Hercegovine.	Savjet ministara BiH - Ministarstvo bezbjednosti BiH	Kontinuirano
Jačanje readmisijских kapaciteta i realizacija svih sporazuma o readmisiji.	Savjet ministara BiH - Ministarstvo bezbjednosti BiH	Kontinuirano
Unapređenje saradnje između institucija sa različitih nivoa vlasti i podrška lokalnim zajednicama.	Savjet ministara BiH, Vlada Republike Srpske, Vlada Federacije BiH	Kontinuirano
Unapređenje regionalne saradnje.	Savjet ministara BiH	Kontinuirano
Spriječiti zloupotrebe sistema azila.	Ministartstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	Kontinuirano
Utvrdjivanje identiteta ilegalnih migranata.	Ministarstvo bezbjednosti BiH i Ministartstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	Kontinuirano

6. MEĐUNARODNA POLICIJSKA SARADNJA

Aktivnost	Nadležni organ(i)	Rok
Popuniti radna mjesta u Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH kvalitetnim i obučanim kadrovima, riješiti pitanje materijalno-tehničke opremljenosti i trajno riješiti pitanje smještaja.	Savjet ministara BiH - Ministarstvo bezbjednosti BiH	Tri godine
Donijeti jasne smjernice ili instruktivne akte (standardne operativne procedure) o načinu izvještavanja i ostvarivanja međunarodne policijske saradnje.	Ministarstvo bezbjednosti BiH	Jedna godina
Omogućiti Direkciji pristup korišćenju elektronskog sistema razmjene podataka između policijskih agencija i tužilaštava.	Visoki sudski i tužilački savjet BiH i Ministartstvo bezbjednosti BiH	Tri mjeseca

Obavezati sve druge policijske agencije u BiH da obavještavaju Direkciju o njihovim direktnim međunarodnim kontaktima.	Savjet ministara BiH, Vlada Republike Srpske, Vlada Federacije BiH	Jedna godina
Razvijati i jačati komunikaciju, kordinaciju i saradnju između policijskih i drugih relevantnih tijela u BiH.	Savjet ministara BiH, Vlada Republike Srpske, Vlada Federacije BiH	Kontinuirano
Uspostaviti redovnu razmjenu biletana dnevnih događaja između policijskih agencija u BiH.	Ministarstvo bezbjednosti BiH i entitetska ministarstva nadležna za unutrašnje poslove	Kontinuirano
Uspostaviti međunarodne operativne sobe u Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH.	Ministarstvo bezbjednosti BiH	Jedna godina
Omogućiti pristup „SIENA“ aplikaciji svim agencijama za sprovođenje zakona u BiH.	Ministarstvo bezbjednosti BiH	Jedna godina

7. POLICIJSKO-OBAVJEŠTAJNI MODEL

Aktivnost	Nadležni organ(i)	Rok
Uspostaviti policijsko-obavještajni model upravljanja kriminalističko-obavještajnim informacijama, kao temeljni preduslov za ostvarenje svih činilaca Poglavlja 24.	Ministarstvo bezbjednosti BiH i entitetska ministarstva nadležna za unutrašnje poslove	Tri godine
Izraditi Stratešku procjenu javne bezbjednosti za BiH, po uzoru na uporedno rješenje u Republici Srbiji.	Ministarstvo bezbjednosti BiH i entitetska ministarstva nadležna za unutrašnje poslove	Tri godine

Autor: Udruženje Evropski defendologija centar

2025.

Ovu publikaciju je finansirala Evropska unija, a dijelom sufinansirala Švedska. Njen sadržaj je isključiva odgovornost Udruženja Evropski defendologija centar i ne odražava nužno stavove ni Evropske unije ni Ambasade Švedske u BiH ni Resursnog centra za organizacije civilnog društva u BiH.